

mune for at gavne Kommunens Interesser. Jeg tror ikke, at der er noget i Vejen derfor. Desuden hviler der jo ogsaa mange Pligter paa en 22-aarig Mand, han skal være Soldat, han skal have Forstand paa at lade sit Liv, hvis det kommer an derpaa, for sit Fædreland. Naar man kan stille saadanne Fordringer til en 22-aarig Mand, maa man vel ogsaa kunne give ham Ret til at være medbestemmende om de kommunale Anliggender. Regeringen er i ethvert Tilfælde, hvis den har overvejet denne Sag, ikke kommen til det Resultat, at den har villet stille det frem som Forslag, hvilket jeg for øvrigt beklager. Men der er dog et Punkt, som jeg beklager endnu mere, og det er, at Regeringen ikke har kunnet komme til det Resultat at stryge den Valgcensus, der eksisterer derigennem, at man skal betale Skat for at have kommunal Valgret. Jeg tror dog, at man var kommen det ideale Princip, den almindelige Valgret, betydelig mere nær, hvis man var gaaet ind paa den Tanke at stryge denne Valgcensus. Mig forekommer det at være en ringe Garanti for Folks Fornuft og Forstand, at de kunne betale den Skat, der affordres dem til Kommunen. Der er dem, der betale 2 Kr., der er vist dem, der betale derunder aarlig, og der er dem, der betale større Beløb. Skulde man til at maale Forstanden derefter, maatte jo de, der betale de store Beløb, de mange Tusinder, have en forfærdelig stor Forstand i Sammenligning med dem, der betale et Par Kroner. Og ligeledes kan man sige, at skal man maale efter Penge, maa de, der betale 2 Kr. i Skat, have ikke saa ganske lidt mere Forstand end de, der ingen Ting betale. Men det forholder sig ikke saa, det er ikke det, det drejer sig om, det er ikke givet, at det er de ufornuftige, de ukloge, de mindre udviklede, der ingen Skat betale. Det er jo slet ikke saa; der er jo mange Omstændigheder, der kunne tælle med her baade til den ene og den anden Side.

Men i hvert Fald er det efter min Opfattelse en Uretfærdighed, man begaar ved at udelukke fornuftige Statsborgere fra at have kommunal Valgret, fordi de ikke betale Skat. Det kan være, at de gennem deres daglige Virksomhed yde langt større Bidrag, langt større Beløb til Kommunen end de, der betale den lille Skat, og maa ske ogsaa end de, der betale den store Skat. Vi se jo ogsaa den Ulempe, der er ved, at der skal være Valgcensus; vi se, at Højre, de konservative, de store Skatte-

ydere stadig raabe paa, at de ville have større Indflydelse paa kommunale Anliggender end de, der betale den mindre Skat. Mon man nu tror, at de Herrer mene, at de, fordi de betale den store Skat, ere saa langt klogere end andre, der betale mindre Skat? Jeg tror det ikke; men de regne med dette Faktum, at de betale mere Skat og ere bange for at lade andre komme til at bestemme over de Beløb, der betales i Skat, naar de ikke betale lige saa meget, som de selv gøre. Jeg mener derfor, at det vilde være klogt og retfærdigt og rigtigt, at man kom bort fra dette System, at det er Skatten, der giver Folk Ret til at stemme i kommunale Anliggender, og det er min fulde Overbevisning, at vi i Tidens Løb mere og mere ville nærme os dette Standpunkt. Man kan ikke komme bort fra dette, at Valgretten ikke bør være afhængig af, hvad der betales i Skat, eller om der overhovedet betales Skat. Nej, enhver fornuftig, ordentlig, hæderlig og uberygtet Borger eller Borgerinde, som kan staa paa egne Ben og sørge for sig selv i det nuværende Samfund uden at komme til at trænge til andres Hjælp, bør ogsaa være med til at have en Mening om, hvorledes kommunale Anliggender skulle ledes. Jeg vilde, som sagt, have været den høje Regering dobbelt taknemmelig, hvis den var gaaet saa vidt i sit Forslag, at den havde fremsat det til Behandling uden Valgcensus. Det kan jo gerne være, at det vilde have været en Umulighed at gennemføre det, men det kan jo ogsaa være, at det kan være lige saa svært at faa gennemført, hvad der er foreslaaet. Jeg vilde meget have ønsket, ikke mindst for Regeringens egen Skyld, at den havde vist sig saa frisindet at gaa denne Vej.

Men der er en Ting til i Lovforslaget, som ikke er noget nyt — det har stadig staaet i Forslagene om Kommunallovene — det er det, der her findes under § 1 a), hvor der staar: „uden at have egen Husstand staar i privat Tjenesteforhold“. Disse, der altsaa staa i privat Tjenesteforhold, kunne ingen Sinde faa Valgret, selv om de betale Skat; saaledes maa dette jo forstaas. Men vi have jo ude paa Landet vist ikke saa faa Tyender, baade Kvinder og Mænd, som betale Skat, men naar disse Kvinder og Mænd staa i privat Tyendeforhold, ville de ikke kunne komme ind under § 1 og faa Valgret. Det forekommer mig at være en dobbelt Uretfærdighed, for det første, fordi Folk, der ere Tyender, lige saa godt som andre